

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 23.08.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У порушення вимог розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), новоприбулим до установи особам не проводиться належний первинний медичний огляд. Так, під час вивчення медичної документації (медичних карток амбулаторного хворого № 025/о) встановлено, що у медичних картках відсутні записи про первинний огляд лікаря-стоматолога та лікаря-психіатра.

Через відсутність лікаря-психіатра засуджені позбавлені можливості проходити медичні огляди, чим порушується розділ I Порядку.

У порушення статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.04.2013 № 258, приміщення медичної частини мають пошкодженні покриття стін, що робить неможливим належну дезінфекційну обробку приміщень та проведення вологих прибирань.

У медичній частині не впроваджена програма замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) для осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує їх право на вибір методів лікування, відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР - тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед засуджених осіб.

Дієтичне харчування не отримують засуджені, які перебувають на амбулаторному лікуванні (отримують лише особи, які лікуються в умовах стаціонару), що порушує частину 2 пункту 2 Додатку 3 Порядку застосування норм харчування та норм заміни продуктів харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та приймальниках Національної поліції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336.

У порушення вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 8 та частини першої статті 118 Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені залучаються до робіт в медичній частині без укладання трудового договору. Зокрема, на день візиту до робіт на безоплатній основі залучаються засуджені особи, які виконують функції молодшого медичного персоналу.

Відповідно до пункту 4 розділу 1 глави II Порядку про факт виявлення тілесних ушкоджень у засудженого медичний працівник негайно з моменту виявлення таких ушкоджень телефоном, електронною поштою та письмовим повідомленням інформує прокурора та адміністрацію установи виконання покарань, а у випадках, коли засуджений повідомляє, що тілесні ушкодження заподіяно особами рядового та/або начальницького складу повідомляє до Державної кримінально-виконавчої служби України або працівниками інших правоохоронних органів, також - Державне бюро розслідувань. Однак, медичні працівники не здійснюють відповідні повідомлення до правоохоронних органів, а лише передають цю інформацію до чергової частини установи виконання покарань. Також у журналі обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених майже відсутні випадки фіксації тілесних ушкоджень за останні два роки, що може свідчити про неналежне виявлення таких випадків з боку працівників установи та медичної частини.

У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, у медичній частині відсутній дентальний рентген апарат, що унеможливило проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених, та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги.

Виявлено пошкоджене пакування накладок до зовнішнього автоматичного дефібрилятора, термін придатності яким минув 19.01.2023, що не забезпечує

ефективного використання приладу для надання домедичної допомоги засудженим при раптовій зупинці кровообігу, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441.

У порушення статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України у більшості палат-камер медичної частини не дотримуються норми жилої площі на одного засудженого в умовах стаціонарного лікування (не менше 5 м²). Так у палаті № 1 розташовано 6 ліжок у приміщенні із загальною площею 23,8 м².

У палаті № 2 наявні лише дві приліжкові тумбочки на 7 ліжок, що порушує пункти 8.3.2.4 та 8.3.2.7. розділу Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я.

Палати у стаціонарі (включно з ізоляторами для інфекційних захворювань) передбачені для лікування осіб за медичними показниками, проте на момент відвідування у медичній частині перебувало на лікуванні 5 осіб, стосовно яких відсутня заведена карта стаціонарного хворого (форма 003/0). Разом з тим відомості щодо осіб, які перебувають на лікуванні у медичній частині, не внесені до журналу прийому хворих у стаціонар.

Медична частина розміщується на другому та третьому поверхах, сходи мають значний нахил, відсутні пандуси, поручні та підйомники, що робить медичну частину не пристосованою для утримання та вільного переміщення маломобільних груп населення, та є порушенням Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

У порушення розділу V Порядку та Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», не всі особи з інвалідністю отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності.

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом від 30.12.2014 № 1417, у приміщенні медичної частини відсутні датчики диму, що може загрожувати життю медичного персоналу та засуджених у разі виникнення пожежі.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 18 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях на 10 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№8078.2/23/39.3 від 11.09.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 11.09.2023 22:18
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300